

klausytojai nekantraus iš smalsumo sužinoti tęsinį.

22. Dažniausiai pasitaikanti skaitymo balsu klaida – per greitas skaitymas. Skaitykite tokiu greičiu, kad klausytojas iš girdėtų žodžių spėtų susikurti vaizdus. Leiskite vaikams apžiūrėti iliustracijas. Be to, skaitydami per greitai negalėsite skaityti išraiškingai.
23. Iš anksto perskaitykite ar bent perverskite knygą, kurią ruošiatės skaityti balsu. Pasižymėkite vietas, kurias, jūsų nuomone, reikia praleisti, išsamiau aptarti ar kurioje vietoje baigti skaityti ilgą skyrių.
24. Supažindinkite vaikus su kūrinio autoriumi. Papasakoti autoriaus gyvenimo įvykį ar nuotykią galite prieš pradėdami arba jau skaitydami knygą – vaikams bus paprasčiau suvokti, kad knygas rašo tikri žmonės.
25. Jeigu turite galimybę, susiekite skaitomą knygą su vaiko tikrove. Pvz., skaitydami istoriją apie meškiuką, turėkite šalia pliušinį meškiuką ir pan.
26. Pradėtą kūrinį skaitykite kiekvieną dieną, nebent matote, kad jūsų pasirinkta knyga netinkama skaityti balsu. Skaitydami ilgesnę knygą, nedarykite kelių dienų pertraukų, nes vaikas praras susidomėjimą skaitomu pasakojimu.
27. Kartais pasirinkite skaityti knygą, kuriai vaikas dar per mažas.
28. Skaitant balsu keliems vaikams, gali atsirasti vienas kitas trukdantis

klausytojas. Norėdami kuo labiau to išvengti, gerai apšvieskite tik vietą, kurioje pats sėdite ir skaitote, o kitur tebūnie prietema.

29. Skaitydami balsu po ranka turėkite baltą lapą ir kelis pieštukus, kad judresnis vaikas klausydamas galėtų ką nors piešti. Juk ir dažnas suaugęs kalbėdamas telefonu paišinėja.
30. Būkite skaitymo vadovas. Svarbiose kūrinio vietose atkreipkite klausytojų dėmesį padarydami pauzę ir pasakydami, kad ši vieta gali būti svarbi.
31. Labai svarbu, kad balsu skaitytų ne tik mama, bet ir tėtis.
32. Visada su savimi turėkite knygų, tinkamų skaityti balsu. Nešiokitės vieną rankinėje ir turėkite kelias mašinoje. Jos pravers laukiant, pvz., pas gydytoją.
33. Sukurkite vaikui knygų medį, ant kurio jis galėtų kabinti lapelius su perskaitytų knygų pavadinimais. Pakabinkite vaiko kambaryje ar klasėje žemėlapi ir smeigtukais pažymėkite šalis, apie kurias skaitėte ar kurių autorių knygas skaitėte.

Pagal Jim Trelease
knygą *The Read-Aloud Handbook*:
Seventh Edition.
Vertė Lolita Salienė

33 PATARIMAI, KAIP SKAITYTI BALSU

Pagal Jim Trelease

knygą *The Read-Aloud Handbook*

Vertė Lolita Salienė

1. Skaityti balsu pradėkite kuo anksčiau. Kuo jaunesniam vaikui pradėsite skaityti balsu, tuo geriau ir lengviau seksis ateityje.
2. Vaikui nuo kūdikystės iki maždaug 5 metų amžiaus labai svarbu skaityti knygų, kuriose yra pasikartojančio, rimuoto teksto.
3. Balsu skaitykite kuo dažniau.
4. Balsu skaitykite bent vieną kartą per dieną.
5. Atminkite, kad klausyti taip pat reikia išmokti. Klausytis mokomasi palaipsniui ir ne per vieną dieną.
6. Pradėkite skaityti paveikslėlių knygas, kurių puslapyje yra tik po kelis sakinius, ir ilgainiui pereikite prie knygų su daugiau teksto, o galiausiai – prie ilgų kūrinių.
7. Skaitymo balsu trukmę pasirinkite atsižvelgdami į tai, kokią knygą skaitote – grožinę ar negrožinę.
8. Įtraukite vaiką į skaitymo procesą, pvz., leiskite jam versti puslapius.
9. Kiekvieną kartą, net jeigu knygą esate skaitę, perskaitykite knygos pavadinimą, autoriaus ir iliustratorių vardus ir pavardes.
10. Prieš skaitydami knygą pirmą kartą, aptarkite jos viršelį. Paklauskite vaiko, apie ką, jo nuomone, bus knyga.
11. Skaitydami balsu, palaikykite aktyvų ryšį su vaiku – paklauskite, kas toliau nutiks, ir pan.
12. Paveikslėlių knygas galima skaityti mišraus amžiaus klausytojams. Kitaip yra su romanais – jeigu tarp

- klausančių vaikų yra didesnis negu dvejų metų amžiaus skirtumas, kažkuriam gali būti sunkiau išlaikyti susidomėjimą. Tokiu atveju ilgesnius kūrinius patariama skaityti kiekvienam vaikui atskirai.
13. Venkite skaityti ilgus aprašymus mažam vaikui, kol jo patirtis ir vaizduotė dar negali apdoroti gaunamos informacijos. Tokias kūrinių vietas savo nuožiūra galite sutrumpinti ar praleisti. Kad išvengtumėte tokių situacijų, persiskaitykite kūrinių ar skyrių iš anksto ir pieštuku pasižymėkite, ką skaitydami balsu galbūt praleisite.
  14. Jeigu knygos skyriai labai ilgi, raskite tokią skyriaus vietą sustoti skaityti, kad paliktumėte klausytojus susidomėjusius; vaikai skaičius minutes laukdami tęsinio.
  15. Prieš pradėdami skaityti, leiskite vaikams patogiai įsitaisyti ir pasiruošti klausytis. Jeigu skaitote romaną, paklauskite vaikų, kuo vakar baigėte. Skaitant tyranti

- nuotaika yra labai svarbus sėkmingo skaitymo balsu veiksnys. Griežti nurodymai ramiai sėdėti, nejudėti, klausytis ir kreipti dėmesį nekuria palankios aplinkos.
16. Skaitydami vaikams paveikslėlių knygą, įsitikinkite, kad visi vaikai gali matyti iliustracijas. Atsisėskite taip, kad būtumėte aukščiau visų klausytojų.
  17. Prieš skaitydami ilgesnį kūrinių, įsitikinkite, kad jūs ir vaikai sėdite patogiai. Jeigu balsu skaitote keliems vaikams, jūsų galva turi būti aukščiau jų, kad balsas patalpoje sklistų tolygiai. Neskaitykite stovėdamas prie lango, ryški šviesa erzins į jus žiūrinčių vaikų akis.
  18. Atminkite, kad įdomi paveikslėlių knyga patinka visiems, netgi paaugliams.
  19. Po skaitymo balsu klasėje skirkite laiko aptarimui: kokie vaikų įspūdžiai, mintys, lūkesčiai, baimės. Aptarti galite įvairiais būdais – žodžiu, raštu ir pan. Nepaverskite aptarimo testais ir interpretacijomis.
  20. Atminkite, kad sklandžiai skaityti balsu nepažįstamą tekstą gali ne kiekvienas. Persiskaitykite planuojamą tekstą balsu iš anksto.
  21. Skaitykite išraiškingai. Jei sugėbate, veikėjų pokalbius skaitykite keisdamas balsą. Skaitymo greitį pritaikykite prie skaitomo pasakojimo. Artėjant svarbiam įvykiui, sulėtinkite tempą, skaitykite žemesniu tylesniu balsu ir jūsų